

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת ויקהל פקודי

תשפ"ג

(שנה ז', גליון מס' 285)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

בית המדרש "תורת דוד"

ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות
והרבנית רות בר חן ע"ה

אנד חסיד מן הארץ ווי לְהא' שופרא דבלי בעפרא

יחד עם כל בית ישראל, אבלים וכאובים על פטירתו של שריד לדור דעה, מגדולי בעלי המוסר בדור האחרון, ענוותן ושפל ברוך ולא מחזיק טיבותא לנפשיה, תלמידו המובהק של הגה"צ רבי גרשון ליבמן זיע"א - ראש ישיבות "בית יוסף נובהרדוק" בצרפת, מקים עולה של תורה במסירות נפש במדינות מרוקו - צרפת - ישראל

הגאון הצדיק

משה איבגי

זצוקללה"ה

רבי

מלפנים ראש ישיבת ומוסדות "בית יוסף נובהרדוק" בעיר ניס (ניצא), ומנהל מוסדות "אוצר התורה" בצרפת, ומחבר הספרים "חכמת המצפון" ו"ישרי לב" - מתורתם של גדולי המוסר ובארץ ישראל ראש בית המדרש "אור ישראל" בעל הנחמות ירפא את שברם של כל בני המשפחה הכבודה, ובראשם אמה של מלכות הרבנית תחי' בתו של החסיד והצדיק רבי אליהו איבגי זיע"א, וכל בני הקהילה הקדושה בארץ ובעולם

יושבים שבעה בביתו: רח' חבקוק 27 קומה 5, בני ברק
זמני ניחום אבלים: 16:00 - 22:00 10:00 - 13:30

רבנן ותלמידיהון

זמני כניסת ויציאת השבת:

רבינו תם:	יציאה:	כניסה:	
19:05	18:25	17:12	ירושלים:
19:03	18:26	17:29	תל אביב:
19:04	18:26	17:21	חיפה:
19:05	18:26	17:30	באר שבע:

הלימוד, מוקדש לרפואתם השלימה, של:

שושנה סולטנה בת מרים

שרה בת סוליקא

דינה בת סוליקא

אסתר בת תמר

שרית בת גילה

פאני פרוחה בת רחל

אמירה בת נעמי

הרב משה בן אסתר

הרב רפאל פנחס בן מרים רמו

רפאל מנחם בן רות רדואה

הרב יוסף בן רחל

חיים נתן צבי בן שרה

מרדכי בן רינה

מאיר בן נעמי

אליהו לוזון בן גד

פרשת ויקהל פקודי - החודש התשפ"ג

"גם אלה תשפחנה"

א. "אלה פקודי המשכן, משכן העדת, אשר פקד על פי משה, עבדת הלויים, ביד איתמר בן אהרן הכהן", (שמות, לח' - כא').

"ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן, בארץ מצרים, לאמר. החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו אל כל עדת ישראל לאמר, בעשור לחדש הזה, ויקחו להם איש ששה לבית אבת, ששה לבית", ("פרשת החודש" - הנקראת בשבת זו. שמות, יב', א' - ג').

ב. על הפסוק ¹, "אלה פקודי המשכן, משכן העדת, אשר פקד על פי משה, עבדת הלויים, ביד איתמר בן אהרן הכהן", כתב רש"י הקדוש:

"המשכן משכן' - שני פעמים,

רמז למקדש, שנתמשכן בשני חורבנין, על עוונותיהן של ישראל.

'משכן העדת' - עדות לישראל, שוויתר להם הקדוש ברוך הוא על מעשה העגל, שהרי השנה שכינתו ביניהם".

ומקורו טהור, מדברי רבותינו ז"ל ²:

"מהו משכן' שני פעמים?

אמר רבי שמואל בר מרתא, שנתמשכן שני פעמים על ידיהם.

זהו שאנשי כנסת הגדולה אומרים ³, 'חבל חבלנו לך, ולא שמרנו את המצוות ואת החקים ואת המשפטים'.

¹ שמות, לח' - כא'.

² שמות רבה, פרשה נא', אותיות ג' - ד'.

³ נחמיה, א' - ז'.

מהו 'חבל חבלנו לך'?

הוי, שנתמשכן שני פעמים,
ואין 'חבל', אלא משכון,
שנאמר⁴, 'לא יחבל רחים ורכב'.
לך פתיב, 'אלה פקודי המשכון, משכון העדת' - שני פעמים.
מהו 'העדת'?

אמר רבי שמעון בן רבי שמעאל, עדות הוא לכל באי עולם, שיש סליחה לישראל.
דבר אחר, עדות הוא לכל העולם, שנתמנה מפי הקדוש ברוך הוא.
אמר רבי יצחק, משל למה הדבר דומה -
למלך, שנטל אשה, וחבבה יותר מדאי,
פעס עליה, והניחה,
והיו אומרים לה שכנותיה, אינו חוזר עליך עוד.
לימים, שלח לה, ואמר, בבדי את פלטין שלי, והציעי את המטות, שביום פלוני
אבא אצלך,
כיון שהגיע יום פלוני, בא המלך אצלה, ונתרצה לה, ונכנס אצלה לפלטין, ואכל
ושתה עמה,
ולא היו שכנותיה מאמינות,
אלא, כיון שהיו מריחות ריח בשמים באותה שעה, ידעו שנתרצה לה המלך.
כך הקדוש ברוך הוא -

חבב את ישראל, והביאם לפני הר סיני, ונתן להם את התורה, וקראן ממלכת
כהנים, שנאמר⁵, 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים'.

⁴ דברים, כד' - ו'.

⁵ שמות, יט' - ו'.

אחר ארבעים יום חטאו,

אותה שעה, אמרו העובדי פוכבים, אינו מתרצה להם עוד, שנאמר⁶, 'אמרו בגוים, לא יוסיפו לגור.

כיון שהלך משה לבקש רחמים עליהם, מיד סלח להם הקדוש ברוך הוא, שנאמר⁷, 'ויאמר ה', סלחתי כדברך.

אמר משה, רבון העולם, הריני מפיס שמחלת לישראל,

אלא, הודיע לעיני כל האמות, שאין בלבך עליהם!

אמר לו הקדוש ברוך הוא, חניד, הריני משרה שכינתי בתוכם, שנאמר⁸, 'ועשו לי מקדש', ומכירין שמחלתי להם,

לך נאמר, 'משכן העדת', שעדות היא לישראל, שמחל להם הקדוש ברוך הוא.

ג. בכדי לחדד את אשר יבואר במאמרינו זה, עלינו לעמוד ב-ג' התבוננויות. וכדלהלן:

א. רבותינו ז"ל, קבעו לנו לקרוא את "פרשת החודש", קודם "חג הפסח", וכפי שכתב⁹ מרן ה"שולחן ערוך" זיע"א:

'בשבת חמישי, שהוא כ"ט באדר, מוציאים ב' ספרים,

באחד, קורא פרשת השבוע,

ובשני, 'החדש הזה לכם'¹⁰.

ומפטיר, 'בראשון באחד לחדש'¹¹."

⁶ איכה, ד' - טו'.

⁷ במדבר, יד' - כ'.

⁸ שמות, כה' - ח'.

⁹ או"ח, סי' תרפה', סעיף ד'.

¹⁰ שמות, יב' - ב'.

¹¹ יחזקאל, מה' - יח'.

והדבר צריך ביאור:

מפני מה, נצטווינו לקוראו, והלא בזמן הזה אין אנו יכולים לקיים מצווה זו?

ב. על פי רוב, קריאת פרשה זו, היא בפרשיות "ויקהל - פקודי",

ויש להבין, מה טעם הסמיכות שלהם?

ג. ב"קרבן פסח", ישנו ציווי¹²:

"וְכִי יִגֹּר אֶתְדָּגֵר, וְעָשָׂה פֶסַח לִיהֲוֶה, הַמּוּל לוֹ כֹּל זָכָר, וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ, וְהָיָה
כְּאֲזָרַח הָאָרֶץ, וְכָל עָרַל לֹא יֹאכַל בּוֹ",

ויש להבין, מפני מה, נצטווינו בציווי זה, דווקא במצווה זו?

ד. במסכת מגילה¹³, ילפינן:

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מִוְעֲדֵי ה', אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל¹⁴ -

"מצותן, שיהו קורין אותן, כל אחד ואחד, בזמנו".

"תנו רבנן, משה תיקן להם לישראל, שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום,

הלכות פסח - בפסח,

הלכות עצרת - בעצרת,

הלכות חג - בחג".

והנה, טעם דרשתם זו, הינה, מחמת קושייתם בפסוק הנ"ל¹⁵:

שכן, אחר שאנו יודעים, שמשה רע"ה - הוא שאמר את כל המצוות,

לשם מה הוצרך הכתוב לומר אף בענייני המועדים, את לשון "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה".

ומחמת קושיא זו, למדה הגמרא:

¹² שמות, יב' - מח'.

¹³ לב' ע"א. סוף המסכתא.

¹⁴ ויקרא, כג' מד'.

¹⁵ וכפי שפירש רש"י.

שלפני כל מועד ומועד, היה משה רע"ה, דורש לפני עם ישראל את הלכות אותו המועד,

וזאת, בכדי, שהם יידעו ויקיימו, את חוקותיו ומצוותיו של הבורא ית"ש.

ה. ונתקשה בזה ¹⁶ רבינו הר"ח הטוב זיע"א:

דהנה, בכל שבת ושבת, אנו קוראים את פרשת השבוע בספר התורה, כך שבכל שנה ושנה, אנחנו קוראים בספר התורה, את כל הפרשיות הכתובות בה. והנה, אותם הפרשיות שמוזכרים בהם ענייני המועדים, הם כלולים בתוך אותם הפרשיות, הנקראות במשך השנה בין כה וכה.

ואם כן, הדבר צריך ביאור -

מפני מה, אנו מצוים, לקרוא את הפרשיות אלו "בזמנם"?

והלא, על כל פנים, אנחנו נקבל שכר על קריאתם, בין בזמנם ובין שלא בזמנם,

שכן, גופי תורה הם?

וביאר בזה רבינו זיע"א, על פי מה שכתב בספר "שער החצר" ¹⁷, משם ספר "כתב יד":

דהנה, על הפסוק האמור ב"חטא העגל" ¹⁸, "וַיִּנְרָא הָעָם כִּי בָשַׁשׁ מִנְּשָׂה לְרַדֹּת מִן הָהָר, וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ, כִּי זֶה מִנְּשָׂה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם - לֹא יָדַעְנוּ מָה הָיָה לוֹ", כתב רש"י הקדוש:

"כשעלה משה להר, אמר להם, לסוף ארבעים יום אני בא, בתוך שש שעות ...

בששה עשר, בא השטן וערבב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערבוביא,

¹⁶ בספרו הקדוש "בן יהוידע", על הגמרא שם.

¹⁷ להגה"ק "צוף דבש", רבינו דוד בן שמעון זיע"א.

ספר זה, הוא כרך א', מסדרת ספריו "שערי צדק".

¹⁸ שמות, לב' - א'.

לומר, ודאי מת משה, לכך בא ערבוביא לעולם",

והיינו:

שהשעה שעם ישראל עשו את העגל, היה בשעה השישית של היום.

והנה, בדיני "איסור והיתר", קיימא לן בכל הש"ס - את הדין של "ביטול בשישים"¹⁹,

ולפי זה, הוא הדין בעניין של "חטא העגל",

שבכדי שיתכפר העוון לעם ישראל, צריך לבטלו, בבחינת "ביטול בשישים".

והנה, ימי "חג הסוכות"²⁰ - הם ז' ימים, וימי "חג הפסח" - הם ז' ימים, ו"חג השבועות" - הוא יום אחד,

וכאשר נחַבֵּר את מניין הימים האלה, למניין אחד, יעלה הכל ל-טו' ימים.

והנה, בכל יום ויום, יש כד' שעות,

¹⁹ ישנם כמה דברים, שאינם בטלים כלל ועיקר, ואפילו באלף, וכדלהלן:

- א. חמץ בפסח, ואפילו במשהו (ש"ע, או"ח, סי' תמז', ס"א).
- ב. דבר שניכר איסורו (ש"ע, או"ח, סי' תקיג', ס"ג. ועיין עוד: ש"ע, יו"ד, סי' קב', ס"א).
- ג. דבר שבמניין (ש"ע, יו"ד, סי' פו', ס"ג. ועיין עוד: ש"ע, יו"ד, סי' קי' ס"א. ושו"ת "ביע אומר", ח"ה, או"ח, סי' כה', אות ה').
- ד. דבר המעמיד (ש"ע, יו"ד, סי' פז', ס"א).
- ה. מידי דעביד לטעמא (ש"ע, יו"ד, סי' צח', ס"א).
- ו. בְּרִיָּה (ש"ע, יו"ד, סי' ק', ס"א).
- ז. חתיכה הראויה להתכבד (ש"ע, יו"ד, סי' קא', ס"א).
- ח. דבר שיש לו מתירים (ש"ע, יו"ד, סי' קב', ס"א).
- ט. דבר חשוב, כגון, אגוזי פרך ורימוני באדן (ש"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).
- י. דבר שדרכו להימנות (ש"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).
- יא. בעלי חיים, חשיבי ולא בטלי (ש"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).

²⁰ ללא חג "שמיני עצרת", שכן, הוא חג בפני עצמו, ומברכים בו ברכת שהחיינו.

וכאשר נִכְפַּיל את טו' ימי המועדים, ב-כד' שעות היממה,
יעלה הכל, למניין 360 שעות.

וממילא, כאשר נִרְצָה לבטל את אותם ו' שעות, שעבדו בהם עם ישראל את העגל,
בשישים,

נצטרך לחלק את אותם ו' שעות, בתוך אותם ה-360 שעות,

וזאת, מחמת, ש-360 שעות חלקי 6 שעות, עולים למניין 60 שעות.

באופן:

ש-טו' ימי המועדים, מבטלים את "עוון העגל", מכוח הדין של "ביטול
בשישים".

והנה, ב-ד' מקומות, מצינו את מילת "אֱלֹהִים", כְּקִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל ל"חטא העגל":

א. "אֱלֹהִים אֲזַכְּרֶהָ, וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נִפְשִׁי" ²¹,

ב. "אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ יִשְׂרָאֵל" ²²,

ג. "גַּם אֱלֹהִים תִּשְׁפַּחְנָה" ²³,

ד. "אֱלֹהִים מוֹעֲדֵי ה' " ²⁴.

ולפי המתבאר, כתב רבינו זיע"א - מִשָּׁם ספר "שער החצר", באופן נפלא:

הפסוק "אֱלֹהִים אֲזַכְּרֶהָ", הוא מזכיר את "עוון העגל",

שנעשה, על ידי אמירת "אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ יִשְׂרָאֵל".

ובכדי שיקיים בנו הבורא ית"ש, את הפסוק "גַּם אֱלֹהִים תִּשְׁפַּחְנָה",

והיינו, שהבורא ית"ש ישכח לנו את העוון זה.

עלינו לקיים, את מאמר הכתוב "אֱלֹהִים מוֹעֲדֵי ה' ",

²¹ תהילים, מב' - ה'.

²² שמות, לב' - ד'.

²³ ישעיהו, מט' - טו'.

²⁴ ויקרא, כג' - ד'.

והיינו, שכאשר נשמור את מועדי ה', העולים יחד למניין 360 שעות, יכפר לנו הבורא ית"ש את העוון זה.

ולאור זה, ביאר רבינו זיע"א, את מאמרו של הבורא ית"ש למשה רע"ה - לאחר "חטא העגל"²⁵, "ויאמר, אני אעביר כל טובי על פניך, וקראתי בשם יהוה לפניך, ונחתי את אשר אהו, ורחמתי את אשר ארחם". כדלהלן:
מילת "טובי", היא מילה המתחלקת ל-ב' מילים,

- א. "טו" - שהוא כנגד מניין טו' ימי המועדים, שבאו לכפר את "עוון העגל",
ב. "בי" - בקדושתו,

שעל ידי קדושתם וטהרתם של ימים אלו, יתבטל ויתכפר "עוון העגל".
והיכן הם רמוזים?

במילת, "על פניך",
דהיינו:

באמצע השם שלך,
"כי כל אמצעי, נקרא פנימי",

דהיינו:

שהאות האמצעית בשמו של משה רע"ה, היא, האות "ש",
והמילוי של האות "ש", נכתב "שין"

והגימטריא של האות כשהיא נכתבת במילוי הנ"ל, עולה למניין 360.
וכבר נתבאר לנו, ש-360, הם סך השעות, שיש ב-טו' ימי המועדים.
ומאריכות הדברים, עולה לנו:

שְׁיָמִי המועדים, מהווים תיקון וכפרה, ל"עוון העגל".

והנה, תלמידי חכמים נקראים "בנאים", וכדרשתו של אליהו הנביא, על הפסוק²⁶
, "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה, וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ":

²⁵ שמות, לג' - יט'.

"אל תקרי בניך, אלא בוניך",

וזאת, מחמת שבאמצעות לימוד התורה הקדושה, יש כוח לבנות עולמות.

ולפיכך, תיקן משה רע"ה לעם ישראל, שיהיו קוראים את הפרשיות בזמנם:

כי זמן המועדים, בא לכפר על "עוון העגל",

**ועל ידי קריאת פרשיות המועדים בזמנם, אנו יוצרים את הכפרה בשלמותה,
ובאמצעות לימוד התורה הקדושה.**

באופן, שבקריאת פרשיות המועדים, בזמנם, ישנם ב' מעלות:

א. **"לימוד תורה", שבא לכפרה על "עוון העגל".**

ב. **שבקריאה זו, אנו קוראים את ענייני הקורבנות בזמנם,**

ובכך, קורבנות אלו, יעלו לכפרה על "עוון העגל".

ובזה, יובן על נכון, טעם תקנתו של משה רע"ה. ונפלא עד למאוד.

ו. **ולאחר כל זאת, עוד המשיך רבינו זיע"א, לבאר במתק לשונו:**

**שְׁמַעְמָר רבותינו ז"ל, "משה תיקן להם לישראל", הוא, נוטריקון של - להביא מלך
המשיח,**

**והיינו, שבזכות לימוד התורה הקדושה, והדרשות, שעושים עם ישראל בימים
אלו, תבוא גאולתם.**

וטעם הדבר, הוא:

**שלמרות כל המתבאר, כל פורענות ופורענות שבאה עלינו, בכל דור ודור, כלול בה
קצת מ"עוון העגל"²⁷,**

²⁶ ישעיהו, נד' - יג'.

²⁷ דהנה, על מאמר הכתוב (שמות, לב' - לד'):

"ועתה לך נחה את העם, אל אשר דברתי לך, הנה מלאכי ילך לפניך, וביזים פקדי - ופקדתי עליהם חטאתם",

כתב רש"י הקדוש:

"ותמיד תמיד, כשאפקוד עליהם עונותיהם, 'ופקדתי עליהם' - מעט מן העוון הזה עם שאר העונות,

ובכדי לכפר את מעט העוון שנשאר, ובכדי לזרז את ביאת משיח צדקינו,

אנו צריכים, את אותו לימוד התורה, ואת אותם הדרשות.

ובזה, פירש רבינו זיע"א, את הנאמר בספר "דניאל" ²⁸, "וַיֹּאמֶר לְאִישׁ לְבוּשׁ הַבְּדִים, אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמִימֵי הַיָּאֵר, עַד מְתֵי קֶץ הַפְּלָאוֹת. וְאֲשַׁמַּע אֶת הָאִישׁ לְבוּשׁ הַבְּדִים, אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמִימֵי הַיָּאֵר, וַיָּרָם וַיְמִינֵנוּ וַשְּׂמָאלוּ אֶל הַשָּׁמַיִם, וַיִּשְׁבַּע בְּחַי הָעוֹלָם, כִּי לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וְחֻצִי, וּכְכֹלֹת נִפְּץ יָד עִם קִדְּשׁ, תִּכְלֶינָה כָּל אֱלֹהִים":

והוא, שהקדוש ברוך הוא, תלה, את כל הגאולה העתידה, ב-ג' המועדים.

שכן, המילה "למועד", מרמזת, על "חג הפסח",

שהוא מועד אחד, מתחילתו ועד סופו.

והמילה "מועדים", מרמזת, על "חג הסוכות", ו-"חג שמיני עצרת",

שהם, ב' מועדים.

והמילה "וְחֻצִי", מרמזת, על "חג השבועות", שהוא יום אחד,

והוא נחשב, ל-"חצי" מ-"חג הפסח" ²⁹.

"וּכְכֹלֹת נִפְּץ יָד עִם קִדְּשׁ" -

והיינו, כאשר תכלה השנאה והמחלוקת מעם ישראל,

אזי, "תִּכְלֶינָה כָּל אֱלֹהִים" -

והיינו, שאז יכלו כל הצרות והגלויות, שנוצרו לנו על ידי אמירת "אֱלֹהִים אֱלֹהֵיךְ

יִשְׂרָאֵל".

והדברים, "חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם".

ואין פורענות באה על ישראל, שאין בה קצת מפירעון עוון העגל".

²⁸ יב', ו' - ז'.

²⁹ היינו:

שב-"חג הפסח", ישנם ב' ימי מועד, אחד בתחילתו ואחד בסופו.

ז. במאמר הכתוב ³⁰, "דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי", ידועים ומפורסמים דבריו של ה"זוהר הקדוש" ³¹:

"תורה מ' ... תורה דְּאֵתֵי הַיֵּבֶת בְּאֶרְבָּעִים יוֹם."

דהיינו:

שהמילה "תרומה", היא נוטריקון, של "תורה מ' " -

כנגד מ' ימים, שהיה משה רע"ה, אצל הקדוש ברוך הוא, כאשר קיבל את התורה הקדושה.

וכעין זה, מצינו בדברי "בעל הטורים" ³²:

" 'תרומה', אותיות מ' תורה,

שהתורה שניתנה ל-מ' יום, הוא לאוכלי תרומה,

כהיא דאמרינן ³³, לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן ...

וזהו 'ויקחו לי' - לשמי, שכל מי שעוסק בתורה, כאילו לוקח לי,

שאינו לו להקדוש ברוך הוא בעולם, אלא ד' אמות של הלכה בלבד".

ובטעם הדבר, כתב רבינו זיע"א:

דכיוון שנשמך עניין ה"תרומה" ³⁴, לעניין מ' ימים שהיה משה רע"ה אצל

הקדוש ברוך הוא ³⁵, דייקנו כך.

³⁰ שמות, כה' - ב'.

³¹ פרשת "קורח", דף קעט' ע"א.

³² שם.

³³ מדרש תנחומא, פרשת "בשלח", כ'.

³⁴ ריש פרשת "תרומה".

³⁵ סוף פרשת "משפטים".

ח. על הפסוק ³⁶, "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, מִשְׁכַּן הָעֵדוּת, אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה, עֲבַדַת הַלְוִיִּם, בְּיַד אֵיתָמָר בִּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן", כתב ³⁷ הגה"ק רבינו ישראל אביחצירא זיע"א, ב' פירושים:

א. פירוש המילת "פְּקוּדֵי", הינה "חיסרון",

וכמאמר הכתוב ³⁸, "וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ".

ולאחר שמצינו בדברי המדרש ³⁹, שבתני המקדשות נחרבו בעבור "חטא העגל",

אם כן, ביאור הפסוק, "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, מִשְׁכַּן", כך הוא:

מחמת שאמרו ⁴⁰, "אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל",

אזי, "פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, מִשְׁכַּן", והיינו, שנתחסרו לנו ב' המקדשות.

והעדות לכך, היא אמירת, "אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה":

שבמעמד "חטא העגל", הודיע הבורא ית"ש למשה רע"ה ⁴¹, "וּבְיוֹם פְּקַדֵי וּפְקַדְתֵּי".

⁴² והתיקון לחטא זה, רמוז בהמשך הפסוק "בְּיַד אֵיתָמָר בִּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" -

שכן, "אֵיתָמָר", נוטריקון "איתר - מ", ו-"איתר" עולה בגימטריא כמניין "תורה" ⁴³,

³⁶ שמות, לח' - כא'.

³⁷ בספרו הקדוש "אהבת ישראל" על התורה, עמודים קנא'-קנב'

³⁸ במדבר, לא' - מט'.

³⁹ כדלעיל אות ב'.

⁴⁰ שמות, לב' - ד'.

⁴¹ שמות, לב' - לד'.

⁴² בלשון רבינו זיע"א, לא משמע כך,

ברם, לאור פירושו השני שם, אפשר לפרש כך.

⁴³ ב' מילים אלו, עולים בגימטריא למניין 611.

וממילא, "איתר - מ", היינו, "תורה - מ",
שהיא התורה שניתנה ב-מ' יום, המכפרת על "חטא העגל".
ב. אמרו רבותינו ז"ל⁴⁴, שהשומר "ברית מילה" כראוי, כאילו קיים תריג'
מצוות.
והנה, בכדי שיוכלו עם ישראל לצאת ממצרים, נתן להם הבורא ית"ש את מצוות
"ברית המילה", בכדי שתכפר להם על חטא "עבודה זרה"⁴⁵,
וממילא, הוא הדין, שלגבי עוון "חטא העגל", תהיה כפרתם בשמירת "ברית
המילה".
והנה, ידוע⁴⁶, שה"ברית מילה", רמוז בו "שדי מבחוץ וה-ו-י-ה מבפנים"⁴⁷.
וממילא, זו היא כוונת הכתוב:
"אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן, מְשֻׁכָּן, וְהֵינּוּ, שִׁמְחַמֵּת שֶׁאִמְרוּ⁴⁸, "אֱלֹהֵי אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל",

⁴⁴ נדרים, כב' ע"א.

⁴⁵ שמות רבה, פרשה יט', ה'.

יחזקאל, טז' - ו'.

⁴⁶ "תיקונים", דף סו' ע"א.

⁴⁷ כתב ה"של"ה הקדוש" זיע"א (תולדות אדם בית ישראל, קמא):

"גם שם שד"י רמוז בתמונת הגוף, כזה -

ראשו של אדם, ושתי זרועותיו זקופות למעלה, נראה כדמות ש',

וכשהזרוע שמאל פשוטה, והימנית נחה, נראה כדמות ד',

ועטרה מהמילה, כדמות י'.

והגויים שאינם נימולים, הם מצויינים שד, בר מינן.

וכשאדם נימול, ושומר בריתו הקדושה, נדבק ביה-ו-ה,

ואז צורת ברית, הוא ו',

ותרין אשכים, בצורת ב' יודי"ן, עולה - כו'."

⁴⁸ שמות, לב' - ד'.

במה מתכפר להם?

ב- "פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן",

שכן, ראשי התיבות, הם האותיות פ"ה, שהם בגימטריא "מילה",

והיינו, שעל ידי ברית המילה, יתכפר עוונם.

ועוד, שהמילים "פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן", עם הכולל ועם ב' המילים, עולים בגימטריא כמניין תריג',

לרמז, שבזכות "ברית המילה", שהיא שקולה כנגד תריג' מצוות, נמחל "עוון העגל", שהוא "עבודה זרה".

והראייה לזה, "אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מִשָּׁה":

והיינו, מצוות "ברית המילה", שניתנה להם בעת צאתם ממצרים, בכדי לכפר להם על חטא "עבודה זרה"⁴⁹.

ועל ידי כך, הם יזכו לקיום "שדי מבחוץ וה-ו-י-ה מבפנים"⁵⁰,

וזה נרמז בפסוק, "בְּיַד אֵיתָמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן":

שכן, המילים "בְּיַד אֵיתָמָר", עם הכולל, עולים בגימטריא 668,

⁴⁹ שמות רבה, פרשה יט', ה'.

יחזקאל, טז' - ו'.

⁵⁰ כתב ה"של"ה הקדוש" זיע"א (תולדות אדם בית ישראל, קמא):

"גם שם שד"י רמז בתמונת הגוף, כזה -

ראשו של אדם, ושתי זרועותיו זקופות למעלה, נראה כדמות ש',

וכשהזרוע שמאל פשוטה, והימנית נחה, נראה כדמות ד',

ועטרה מהמילה, כדמות י'.

והגויים שאינם נימולים, הם מצויינים שד, בר מינן.

וכשאדם נימול, ושומר בריתו הקדושה, נדבק ביה-וה,

ואז צורת ברית, הוא ו',

ותרין אשכים, בצורת ב' יודי"ן, עולה - כו'."

וכמו כן, המילים, "שדי מבחוץ הויה בפנים", עולים כך בגימטריא,
כי על ידי שמירת "ברית המילה", הם יזכו להתלוות ולהתחבר אל השכינה, ולא
יישאר בידם מעוון העגל.

ט. מצוות מילה, מלמדת על דברי התורה הקדושה, וכפי שכתב⁵¹ הגה"ק
רבינו עקיבא איגר זיע"א, בשם הגה"ק⁵² בעל "עוללות אפרים" זיע"א:

"שמילה חיצונית, היא סיבה למילה פנימית מעורלת לב,

כשימול עורלת לבבו, אז יהיו חדרי ליבו פתוחים להבין ולהשכיל".

וכתב על זה, רבינו עקיבא איגר זיע"א:

"אם כן, מילה, מבוא למילת הלב להבין ולהשכיל בתורה ומצוות,

אם כן יש לומר, ד- 'אם לא בְּרִיתִי'⁵⁴, היינו גם כן מילה,

דעל ידי זה בא לשערי תורה, להגות יומם ולילה".

ל. זאת תורת העוליה:

"עוון העגל", מתכפר לעם ישראל, על ידי שמירת התורה הקדושה⁵⁵, ועל ידי
שמירת מצוות "ברית המילה"⁵⁶.

והנה, ב' שמירות אלו, תלויות ועומדות זו בזו:

שכן, כבר נתבאר לנו באות ט', שללא מצוות "ברית מילה", אין תורה.

וללא מצוות "ברית מילה", אין שייכות ל-"קרבן פסח",

⁵¹ שו"ת רע"א, מהדורה קמא, סימן מב'.

⁵² לרבינו בעל ה"כלי יקר" זיע"א.

⁵³ במאמר שצב'.

⁵⁴ ירמיה, לג' - כה'.

⁵⁵ וכפי שהבאנו באות ה', מדברי הרי"ח הטוב זיע"א.

ובאות ח', מדברי הגה"ק רבינו ישראל אביחצירא זיע"א.

⁵⁶ וכפי שהבאנו באות ח', מדברי הגה"ק רבינו ישראל אביחצירא זיע"א.

וכמאמר הכתוב ⁵⁷, "יְכִי יְגוֹר אֶתְּךָ גֵר, וְעֵשָׂה פֶסַח לַיהוָה, הַמּוֹל לֹו כָּל זָכָר, וְאִזְ
 יִקְרַב לְעֵשְׂתוֹ, וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ, וְכָל עָרַל לֹא יֹאכַל בּוֹ".
 וממילא, אין שייכות ל-"חג השבועות", שכל מהותו תורה,
 ואין שייכות ל-"חג הסוכות", שבו נידונין על המים ⁵⁸, וכבר ידוע, ש-"אין מים,
 אלא תורה" ⁵⁹.
 ולפיכך, פרשת "החודש", סמוכה ל-"חג הפסח", ולפרשיות "ויקהל - פקודי":
 שכן, ציווי זה, בא להורות לנו, שאם לא נעסוק בתחילת השנה - "חודש ניסן",
 בשמירת מצוות "ברית המילה",
 לא נוכל לתקן את עצמינו בשמירת התורה הקדושה, בכל ימי המועדים,
 ואזי, ח"ו, לא נוכל להביא לתיקון "עוון העגל".
 ובוודאי, שכאשר נזכור את הציווי הלזה, ונקיימו כתיקונו בשלימותו,
 נזכה, לתקן את "עוון העגל", בשלימותו.
 יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

⁵⁷ שמות, יב' - מח'.

⁵⁸ ראש השנה, טז' ע"א.

⁵⁹ בבא קמא, יז' ע"א, ו-פב' ע"א.

עבודה זרה, ה' ע"ב.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל
- משה מושי מקסים בן לילה תהילה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- רות חפציבה כהן (לבית פרשה) ע"ה בת פרלה תחי'
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרחא ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה